

AVALIK ARVAMUS JA RIIGIKAITSE

Elanikkonna uuring

KOKKUVÕTE

Uuringukeskuse Faktum oktoobris läbi viidud riigikaitse teemalisest uuringust selgusid alljärgnevad põhitulemused:

- Usaldusväärseimad institutsioonid on Eesti Pank, piirivalve ja president.
Kaitseväge ja Kaitsealiidu usaldusväärsus on uuringu järgi selle aasta madalaim, seda nii eestlaste kui ka muulaste jaoks. Vaid Kaitsealiidu usaldusväärsus eestlaste silmis on muutumatuna püsinud 2002. aasta juunist alates. Samas on ka teiste riiklike institutsioonide usaldusväärsus langenud. Tõusnud on vaid kiriku ja politsei usaldusväärsus.
- Valupunkte kaardistatavate küsimuste järgi on sotsiaalsete probleemide olulisuse pingerida püsinud 4 aastat samana. Valitsuse tähtsamateks ülesanneteks peetakse inimeste elatustaseme tõstmist, tööpuuduse vähendamist ja turvalisuse tagamist. Läbi aastate on olulisust lisandunud hariduse ja kultuuri arendamisesse, sotsiaalabi süsteemi tõhustamisesse, veidi ka mitte-eestlaste integratsiooni probleemi. Olulisust on aga kaotamas maaelu arendamine, Euroopa Liidu ja NATO-ga ühinemine.
- Kindlasti või pigem pooldab Eesti NATOga liitumist 66% küsitletutest, liitumisele on kindlasti või pigem vastu 26%. Eesti Vabariigi kodanike seas on NATOga liitumise toetajate osakaal tõusnud 72%-le. NATOga liitumise toetajate osakaal mitte-eestlaste seas on 33%, eestlaste seas aga 81%. Eestlaste toetus ei ole varem kunagi nii kõrge olnud.
- Oma informeerituse taset NATO-ga liitumise protsessist hindavad väga heaks või pigem heaks 37% küsitletutest. See on võrreldes 2003. aasta veebruari ja juuniga oluliselt madalam, kuid kui vaadelda vastanute teadmisi NATO ja Eesti kaitse süsteemi kohta käivatele testküsimustele, siis on vastajate tegelikud teadmised oluliselt paranenud.
- NATOga liitumine toob vastanute enamiku arvates kaasa rohkem positiivseid kui negatiivseid tulemusi. Kõige kasulikumaks osutub NATOga liitumine Eesti infrastruktuuri ja tehnoloogilise arengu jaoks. Negatiivseid mõjutusi kardetakse kõige rohkem suhetes Venemaaga ja keskkonna seisundile, ohtu tajutakse ka Eesti iseseisvusele ning eesti keelele, kultuurile.

- Kui mujal maailmas alitsevat olukorda peetakse küllaltki plahvatusohtlikuks, siis seda, et mõni välisriik võiks võtta Eesti suhtes ette sõjalise agressiooni, peetakse enamiku vastajate poolt ebatõenäoliseks. Sõjaliste konfliktide ohu suurenemist maailmas peavad lähiaastatel tõenäoliseks 34% vastanutest, Eesti ründamist peab väga või küllaltki tõenäoliseks vaid 14% küsitletutest.

Suurenevat ebastabiilsust ja sõjalisi konflikte maailmas peab reaalseks üha vähem vastajaid. Ülekaalus on arvamus, et olukord maailmas ei muutu.

- Kaheks kõige olulisemaks Eesti julgeoleku tagamiseks peetakse kuulumist NATOsse ning koostööd ja heanaaberlikke suhteid Venemaaga. Oluliselt järgnevale kohale pretendeerivad nii Balti riikide kaitsealane koostöö, kuulumine Euroopa Liitu, tihedate majandussidemete loomine erinevate maailma riikidega kui ka tugevad kaitseäed.
- Sõjalise vastupanu osutamist võimalikule kallalekippujale peab vajalikuks 64% küsitletutest. Eesti kaitsmise vajadust tunnistavad nii eestlased kui ka mitte-eestlased, sõltumata viimaste kodakondsusest. Võrreldes varasemate küsitlustega on kasanud nende vastajate osakaal, kes vastupanu osutamist vajalikuks ei pea – selliseid vastajaid on 31%.

Kui Eestile tungitaks kallale, oleks alimiskaitse egevuses kindlasti või tõenäoliselt kaasa lööma 66% küsitletutest. Eestlaste ja muulastest kodanike kaitsetahtes olulist erinevust pole – kindlasti või tõenäoliselt on valmis riigikaitstes osalema vastavalt 69% ja 62% küsitletutest. Mitte-kodanikest on kaitsetegevuseks valmis 57%.

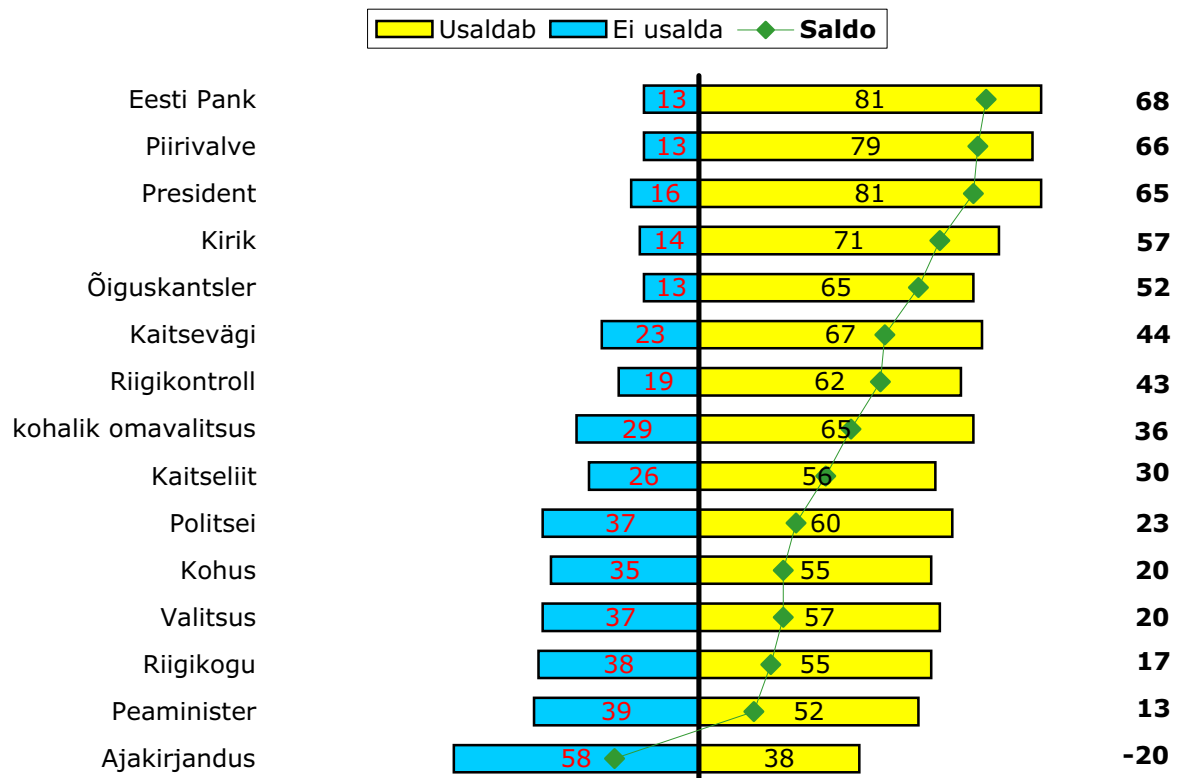
Kallaletungi korral lahkuks aga Eestist 13% vastanuist, lahkujate seas oleks eestlastest pea poole rohkem muulasi.

- Avalikkuse seisukohad kaitsekulutuste küsimuses on püsivad väga pikka aega samal tasemel, seda nii nende tõstmist kui ka langetamist pooldavate vastuste osakaalu osas. Väikesed muutused kaitsekulutuste säilitajate osakaalu muutuses on paljuski tingitud mittevastajate osakaalust.

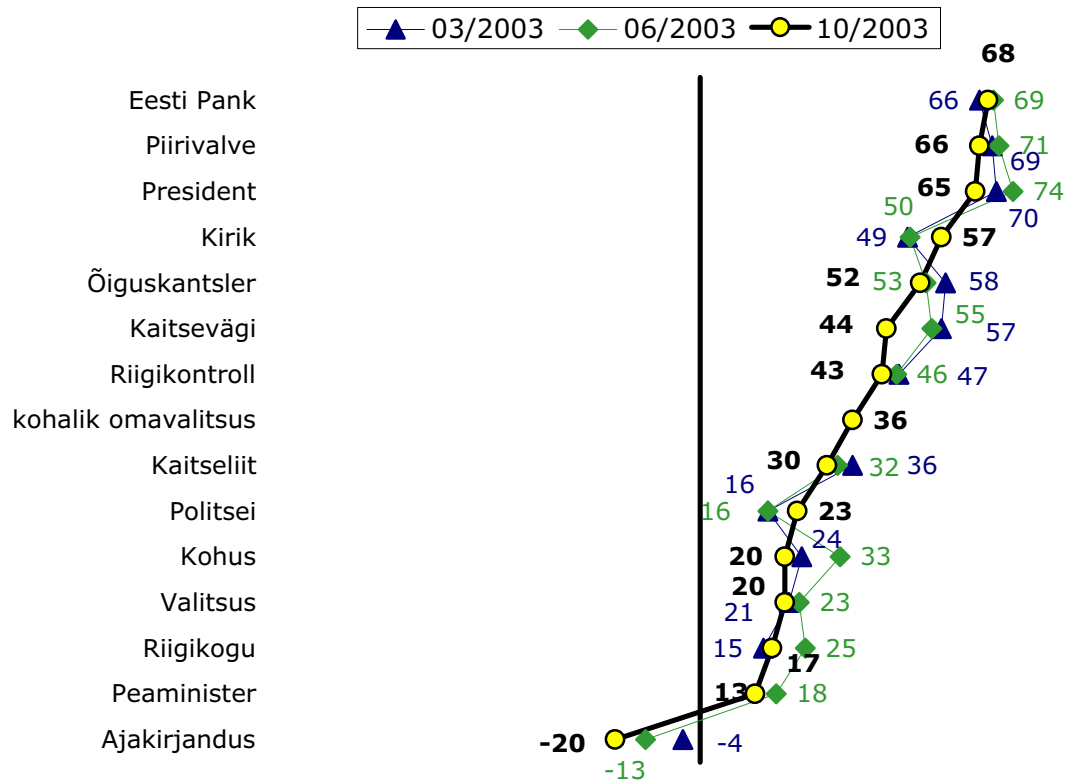
Praeguse seisuga peab kaitsekulutuste tõstmist vajalikuks 35%, kaitsekulutuste vähendamist sooviks 13%. 44% leiab, et kulutused tuleks hoida praegusel tasemel.

- Suhtumine kutselisele sõjaväele üleminekusse ei leidnud valdavat toetust, kuigi seda pooldas 37%. Pooldajate seas ei olnud selget arusaama sellest, millal üleminek aset leida õiks. Kiriõiguse ülemineku poolt on 15-19 aastased, ehk need vastajad, keda see teema kõige enam puudutab.
- Eesti sõjaväelaste osalemisesse rahvusvahelistes sõjalistes missioonides suhtuti pigem soosivalt (59%) kui oldi vastu (36%).

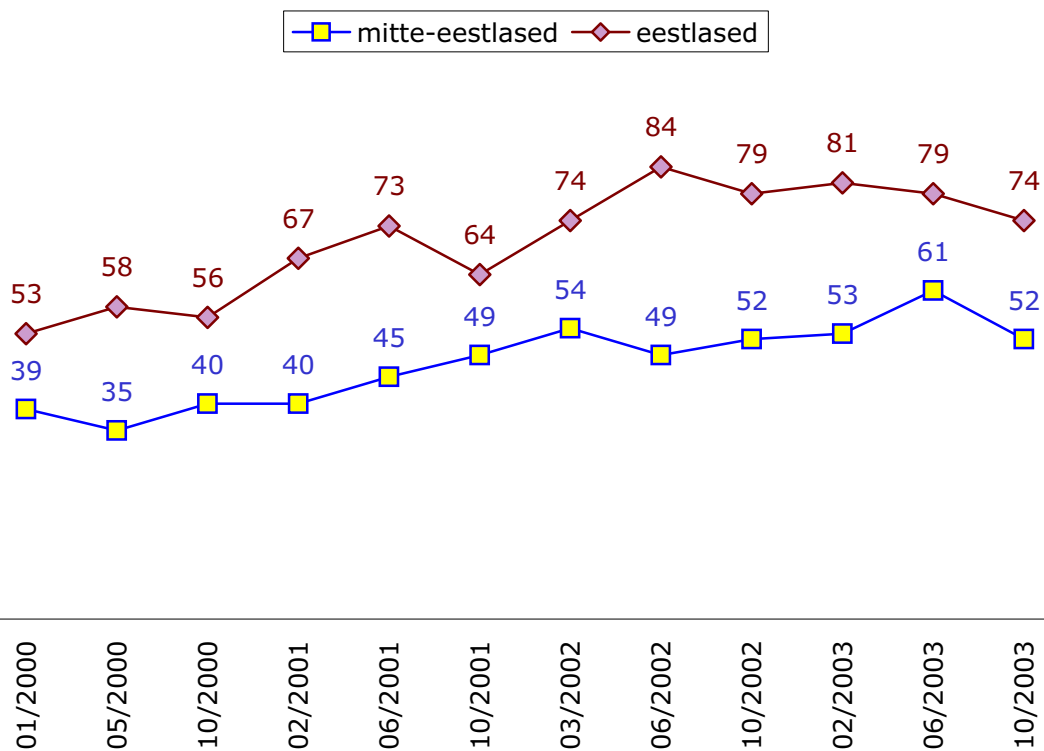
Institutsioonide usaldamine %, n=984

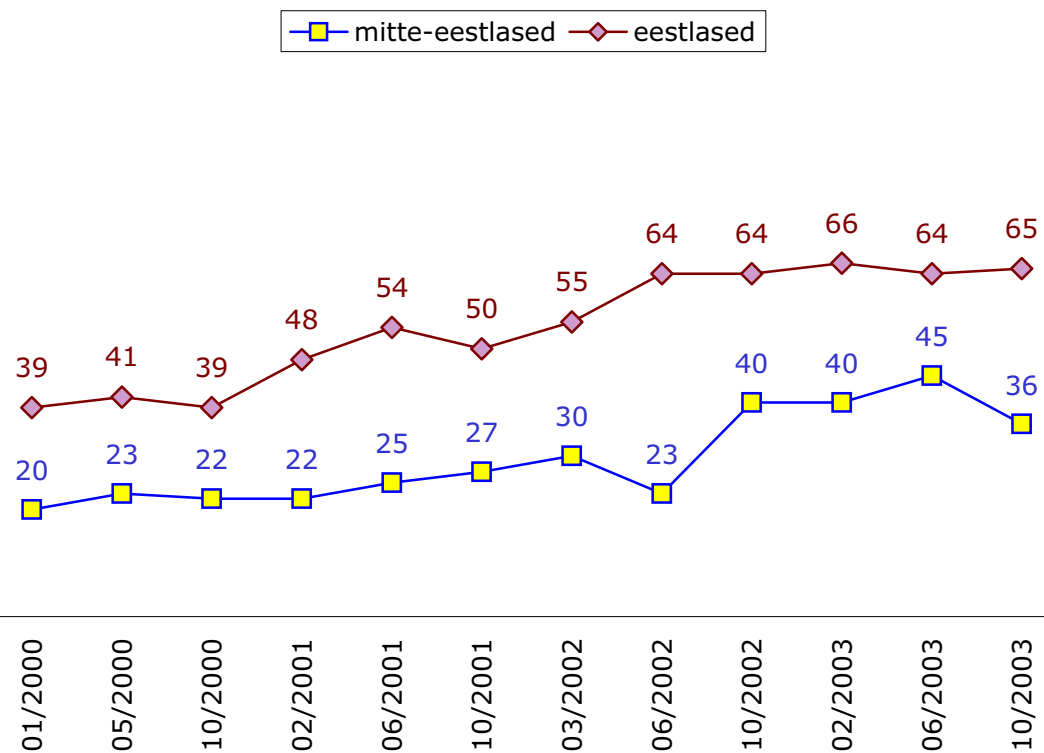
Muutus ajas saldo, %

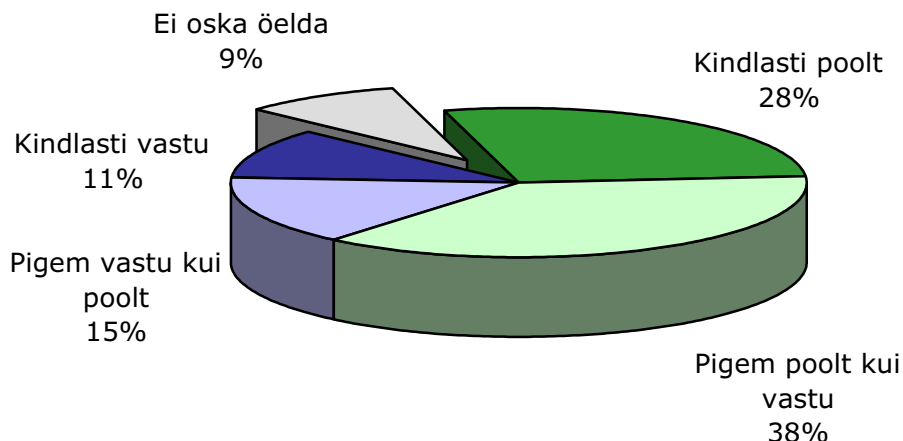
**Kaitseväe usaldusväärsus ajas
täiesti ja pigem usaldajad, %**

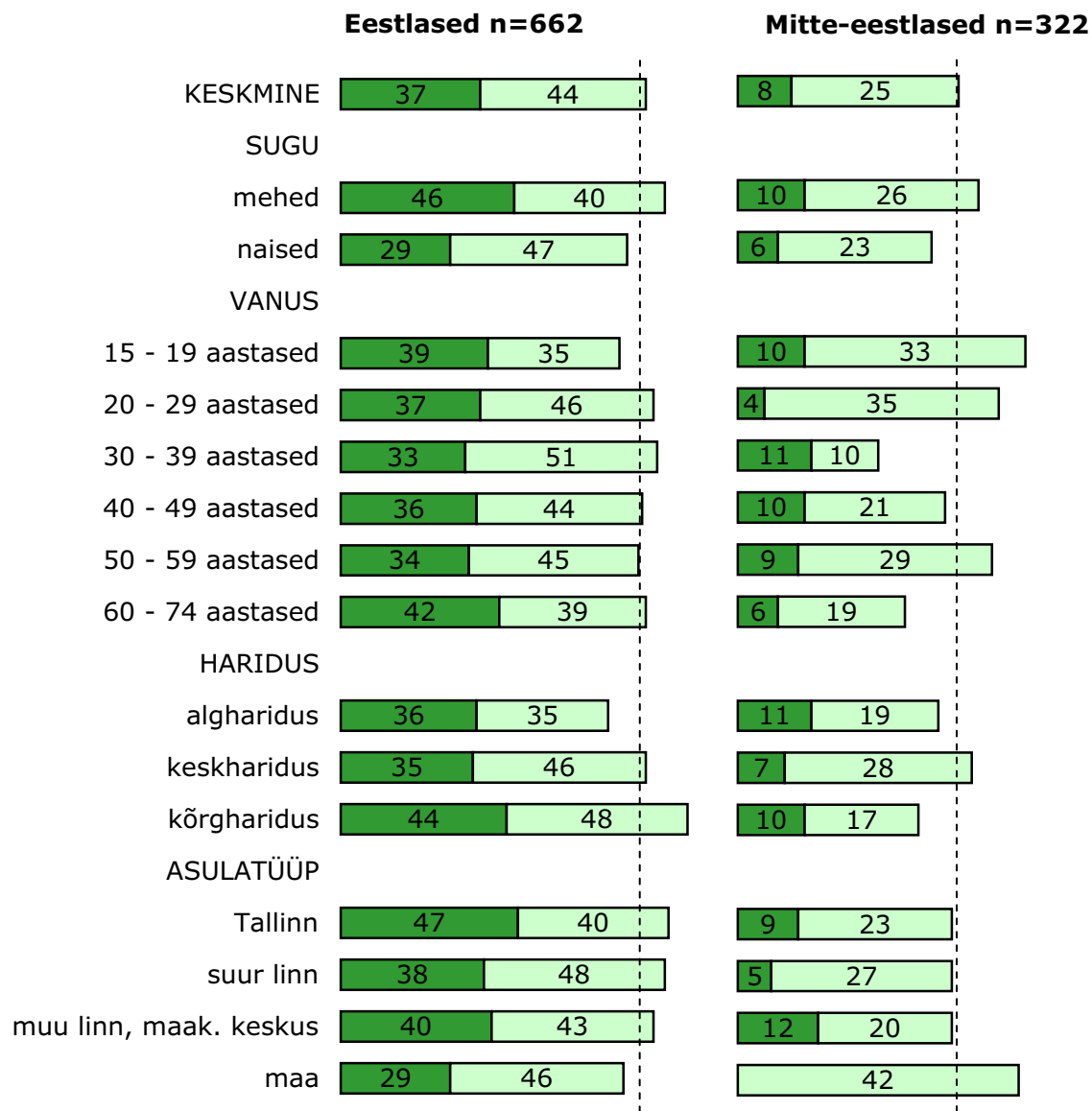
**Kaitseliidu usaldusväärsus ajas
täiesti ja pigem usaldajad, %**

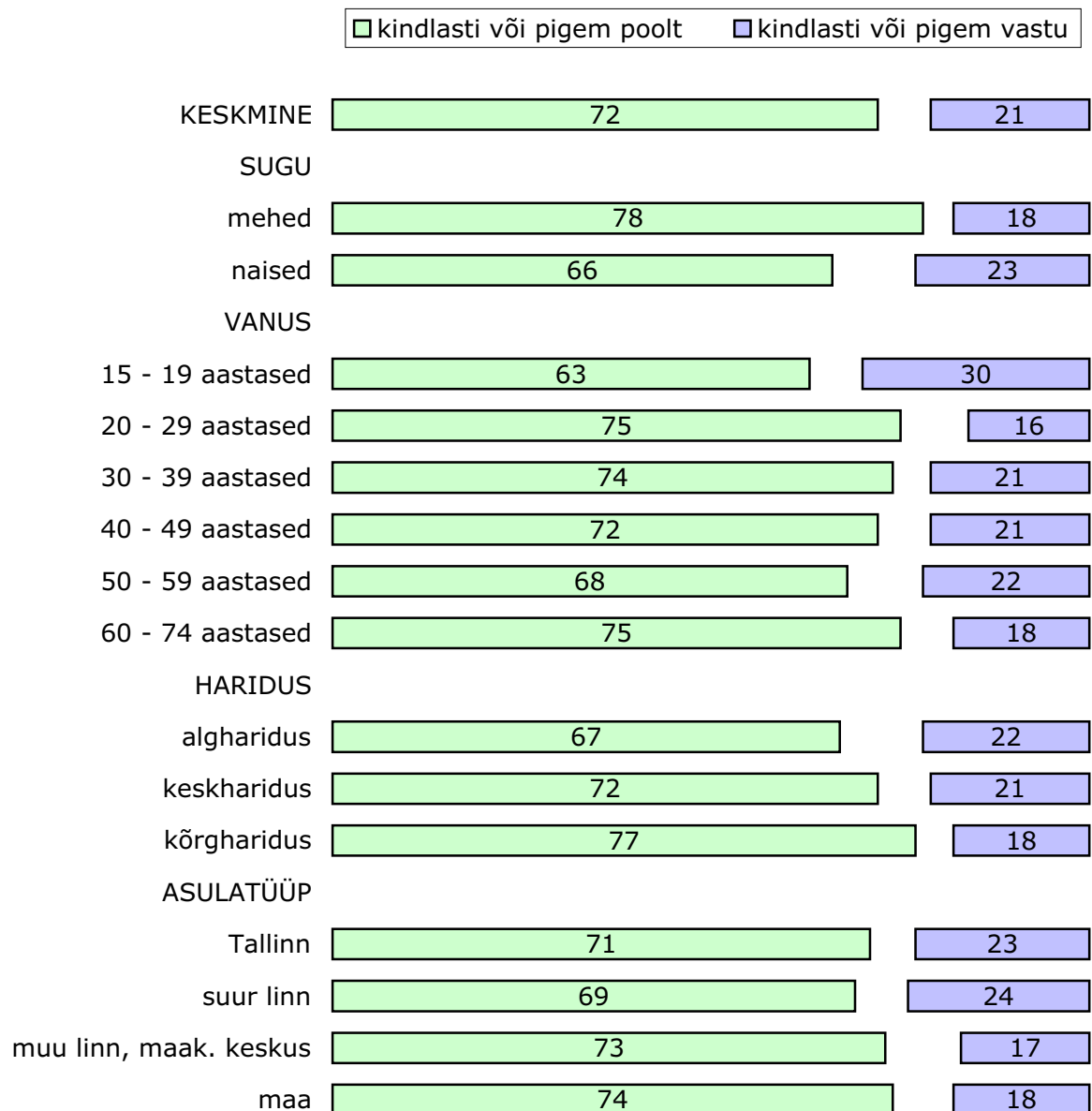
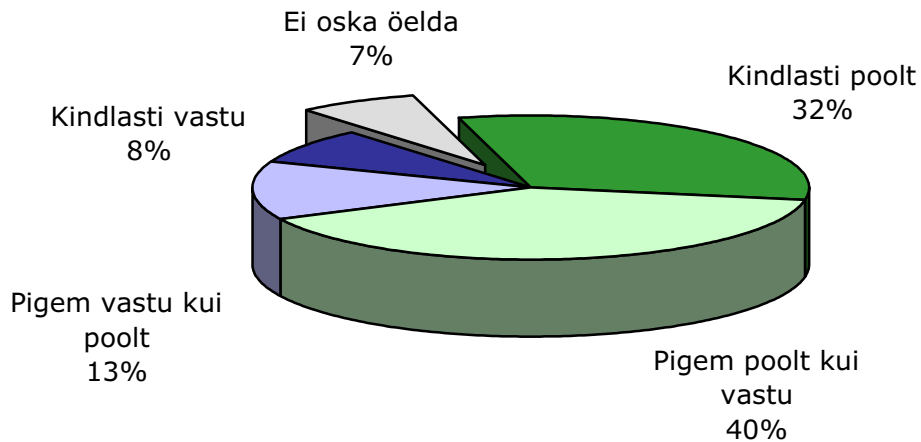
Suhtumine NATOga liitumisse n=984

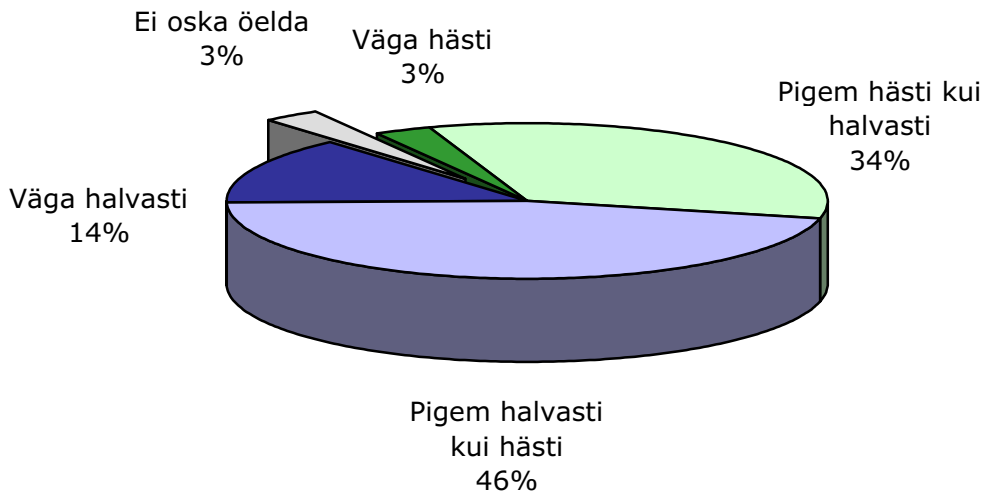
■ kindlasti poolt □ pigem poolt

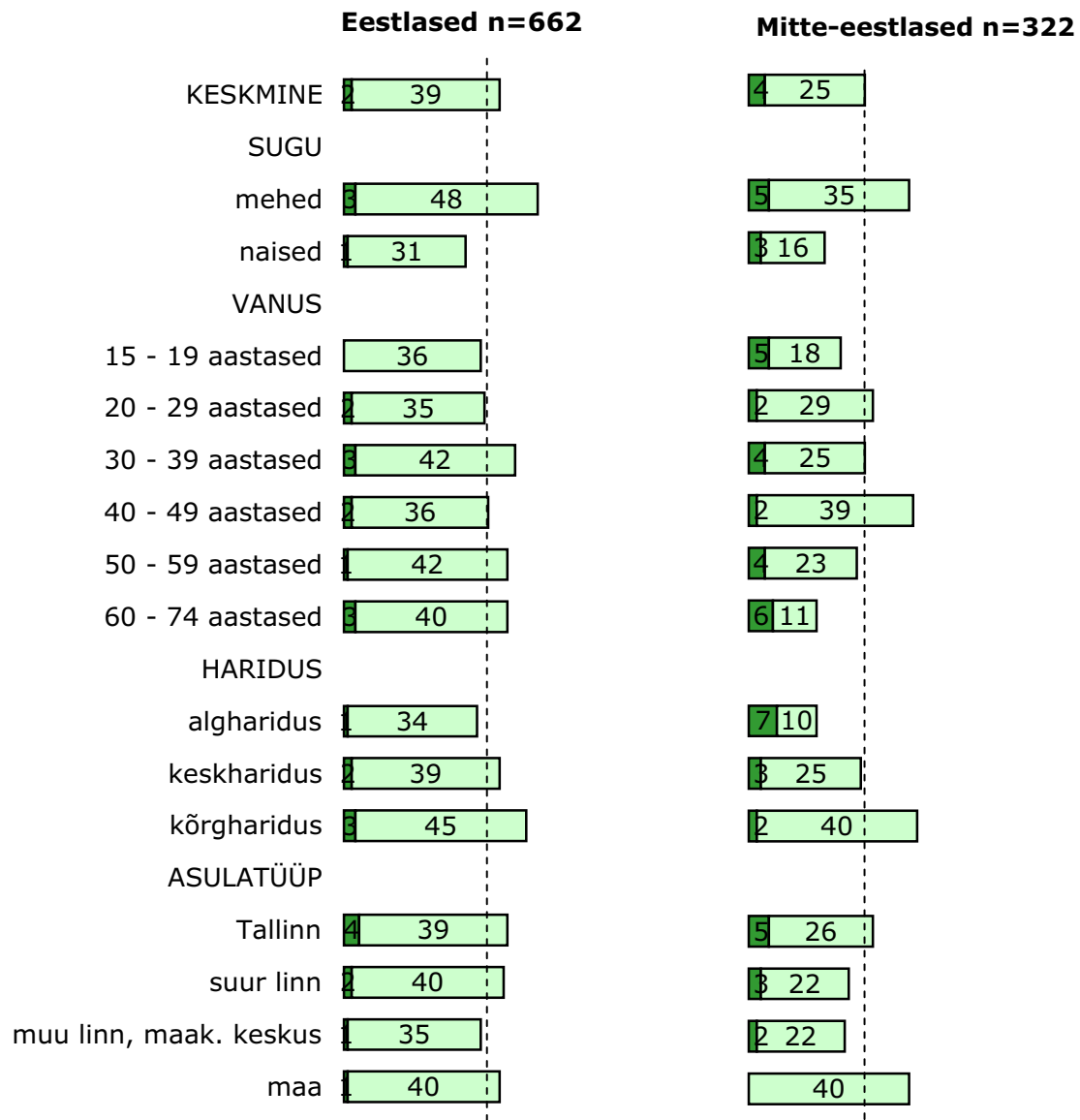
Eesti kodanike suhtumine NATOga liitumisse n=821

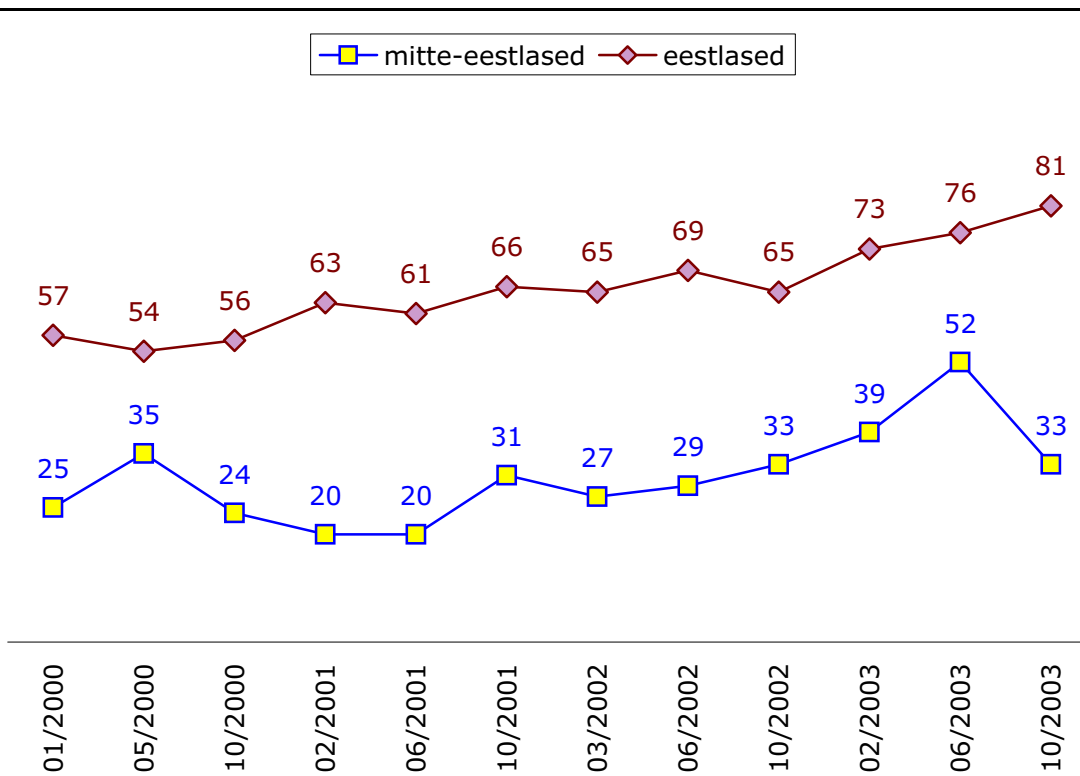
Informeeritus NATOga liitumise protsessiga
n=984

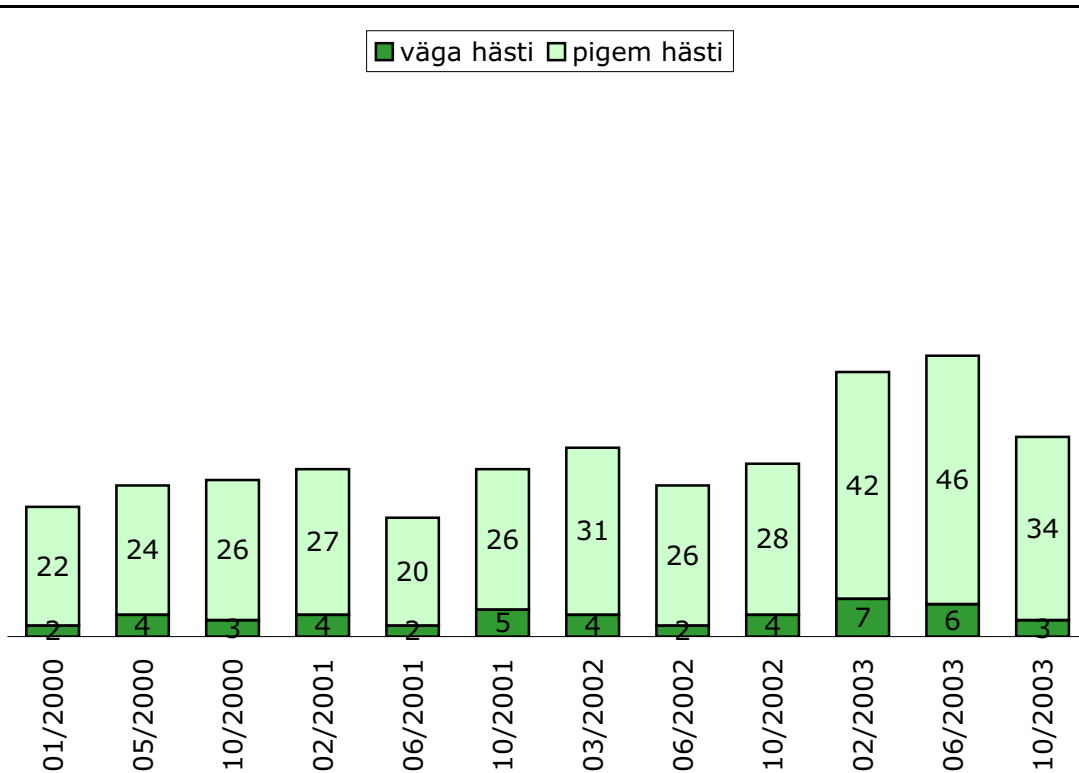
■ väga hästi □ pigem hästi kui halvasti

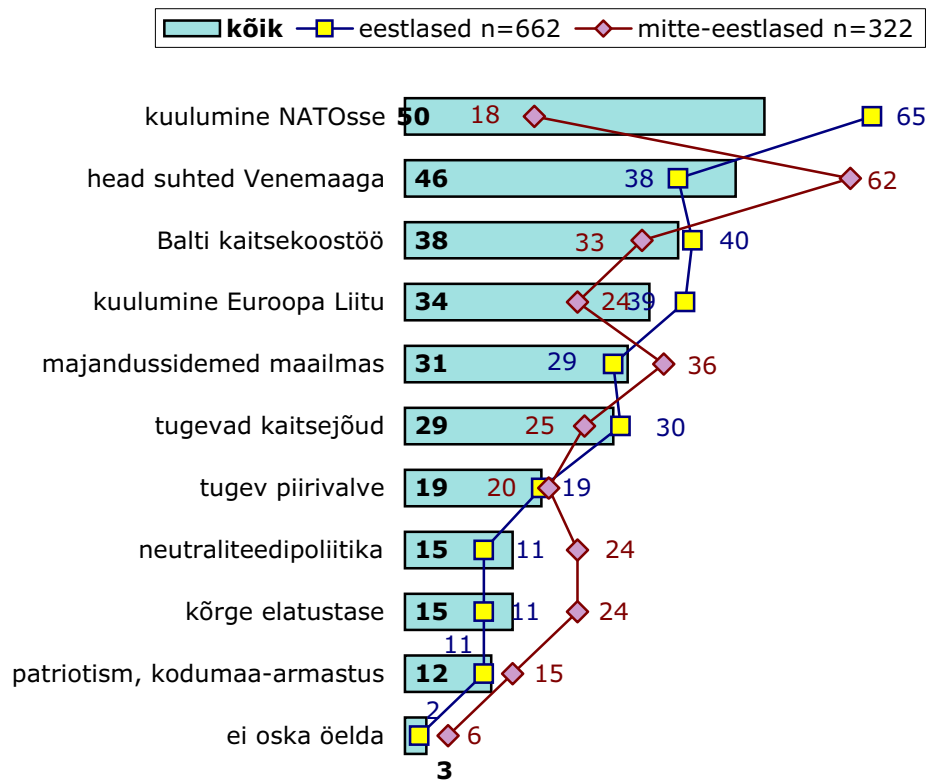
**NATOga liitumise pooldajate osakaal ajas
kindlasti ja pigem poolt, %**

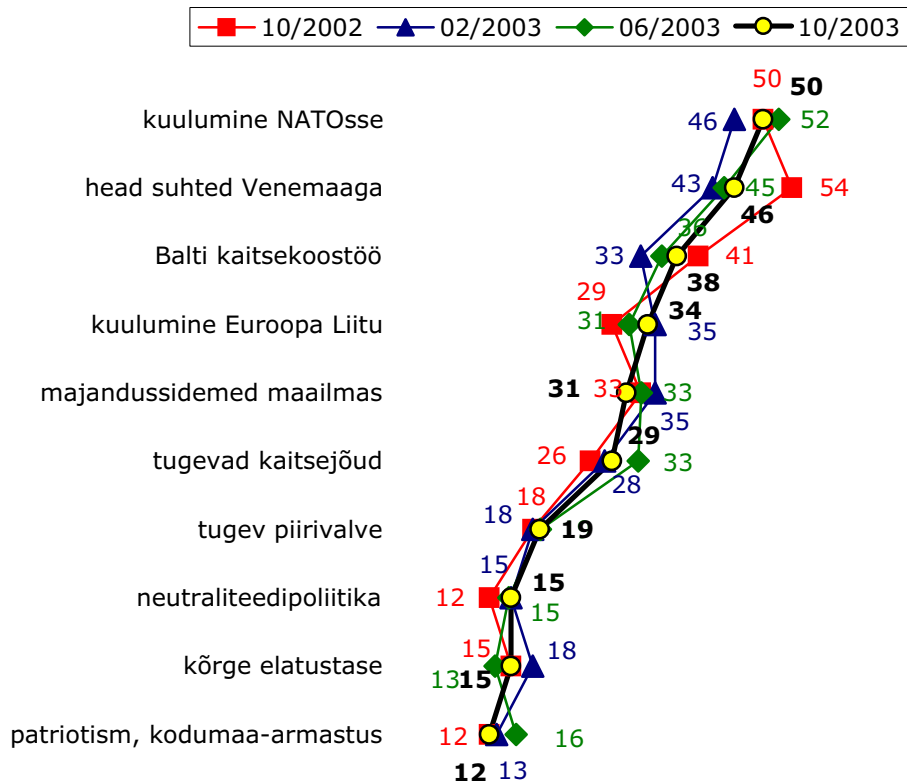
**NATOga liitumise protsessiga hästi informeeritute osakaal ajas
%**

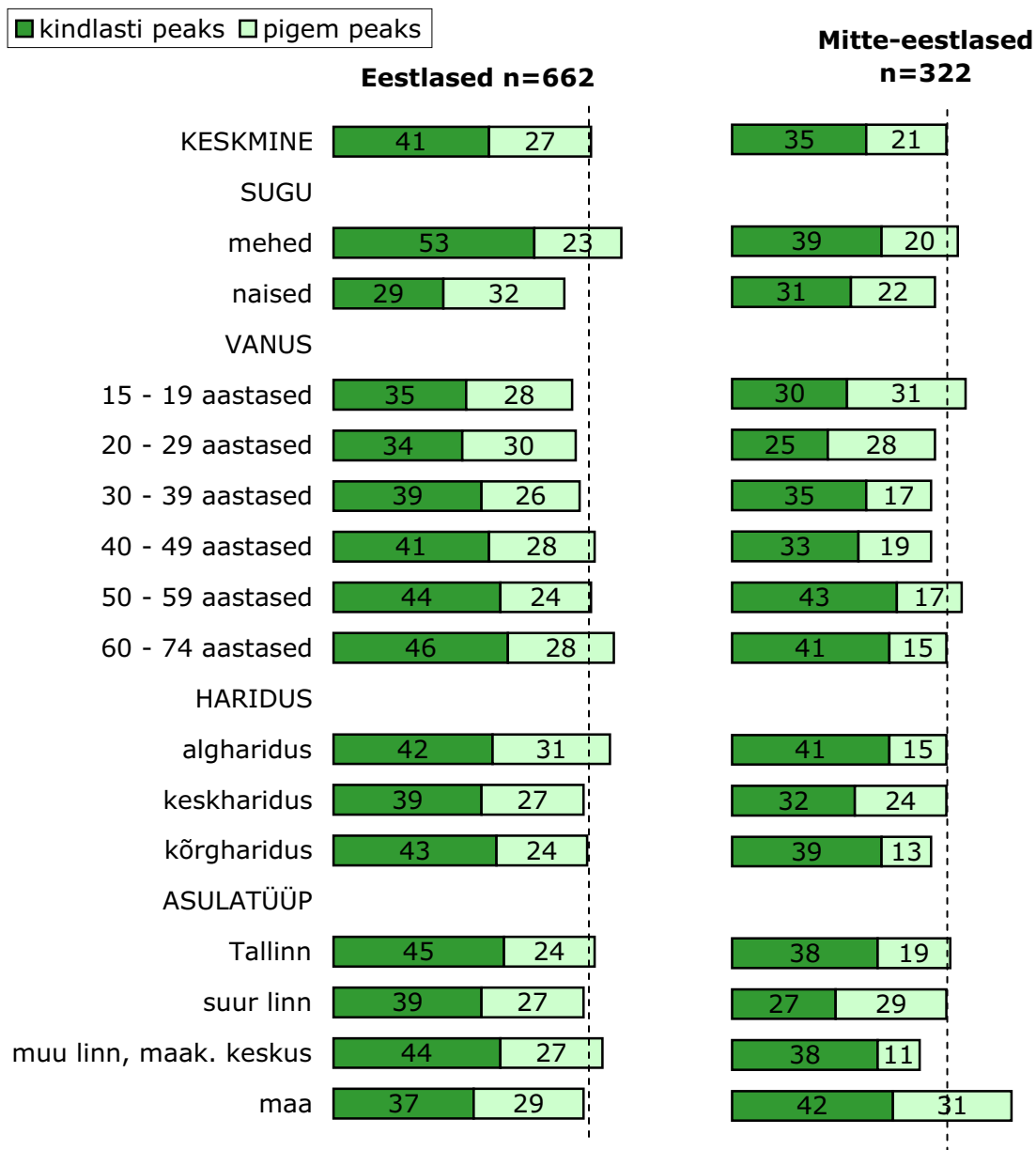
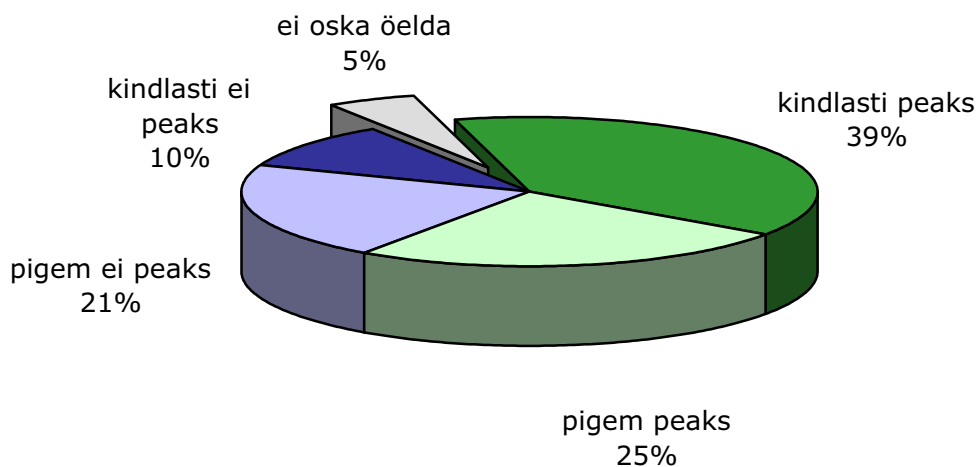
Eesti julgeoleku garantiid n=984, %

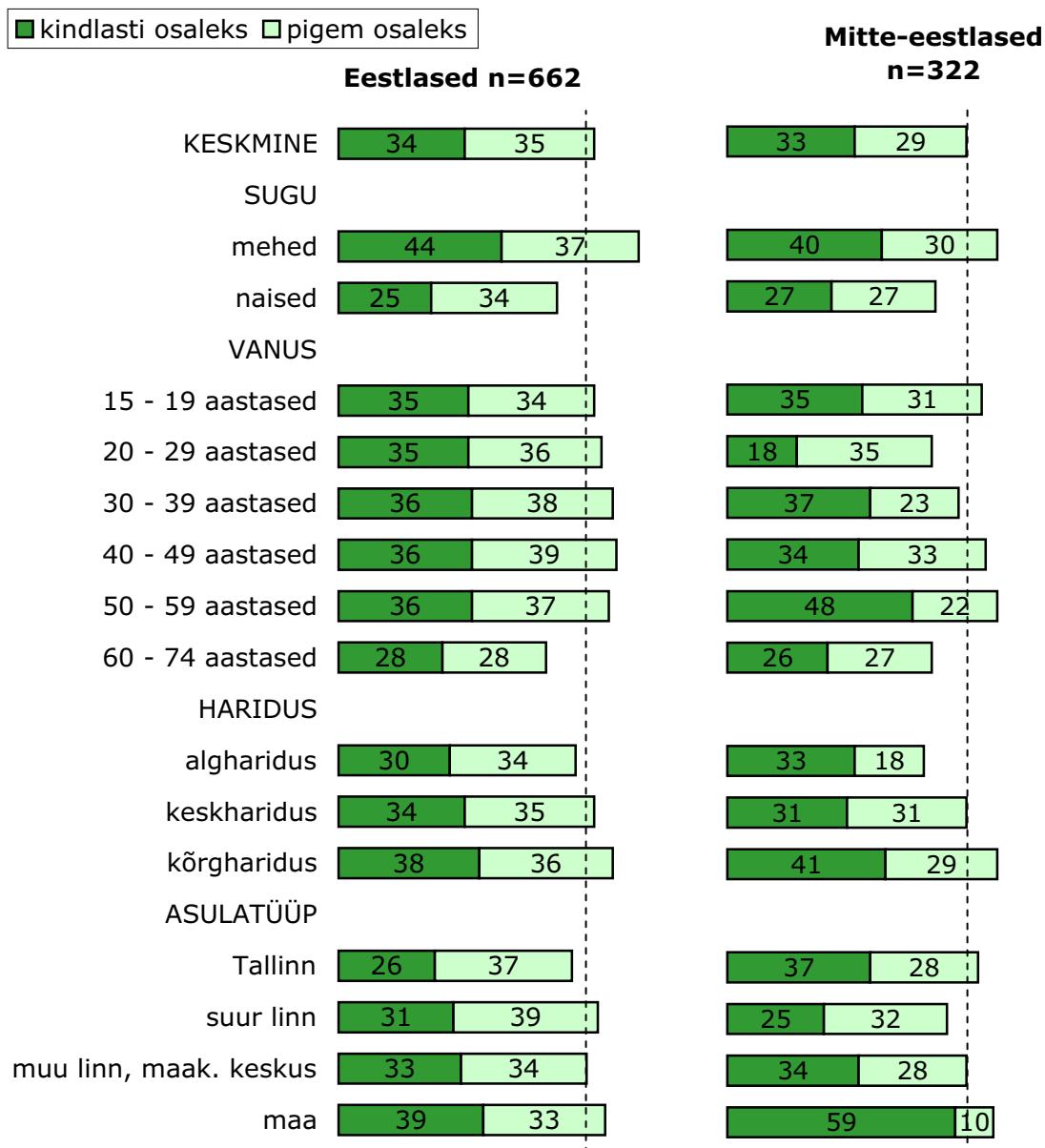
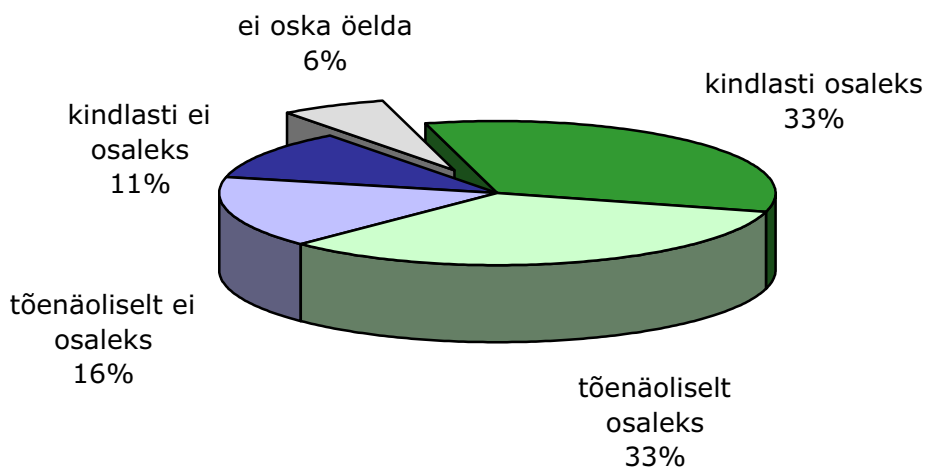
Muutus ajas %

Relvastatud vastupanu osutamise vajalikkus rünnaku korral
n=984, %

Valmisolek osaleda kaitsetegevuses, kui Eestile tungitakse kallale
n=984, %

**Seisukohtade jagunemine kaitsevõime tagamiseks
tehtavate kulutuste kohta ajas**
n=984, %

